

SAMI SYRJÄMÄKI

Alan Wolfe vs. pahantekijät

Bostonin yliopiston politiikan tutkimuksen professori Alan Wolfe tunnustautuu häpeilemättä intellektuelliksi. Suomessa heikosti, mutta Yhdysvalloissa hyvin tunnettu Wolfe on kantanut ajattelevan ihmisen vastuun käymällä julkista keskustelua politiikasta koko uransa ajan. Hän on kirjoittanut artikkeleita ja kolumneja laatulehtiin, joihin kuuluvat *The New Republic*, *Slate Magazine*, *The New York Times* ja *The Washington Post*. Seuraavilla sivuilla aukeava artikkeli ”Me ja pahantekijät” on lyhennelmä hänen uusimman kirjansa ensimmäisestä luvusta.

Alan Wolfen uusi kirja, *Political Evil: What It Is and How to Combat It* (Knopf), julkaistiin viime vuonna. Hän on kertonut saaneensa sysäyksen

kirjan kirjoittamiseen sähköpostista, jossa häntä pyydettiin allekirjoittamaan myöhemmin *Euston manifestina* tunnettu vetoamus. Julistuksessa vasem-

misto kehotti vasemmistoa käymään kovempaa taistelua pahuutta vastaan. Wolfe sanoo olleensa yleisellä tasolla samaa mieltä manifestin kirjoittajien

kanssa, mutta tarkempi tarkastelu sai hänet kieltäytymään sen allekirjoittamisesta. Hänen mukaansa kirjoittajat ratsastivat harhaanjohtavilla analogioilla rinnastaessaan nykyiset ongelmat Stalinin ja Hitlerin kaltaisten hirmuhallitsijoiden tekoihin – he syylistyivät yksinkertaistavaan nimeämispolitiikkaan. Manikealaisuuteen perustuva nimeämispolitiikka tarkoittaa löysien analogioiden lisäksi käsitteiden huolimaton, kenties tarkoitushakuista, käyttöä ja dramaattisten vastakohtaisuuksien korostamista hienovaraisten erotteluiden kustannuksella: lähes mikä tahansa konflikti, jossa ihmisiä tapetaan paljon, saatetaan nimetä kansanmurhaksi. Ih-

misten tulisi kuitenkin huomioida, että kansanmurhan ja etnisen puhdistuksenkin välillä on ero, jota ei tule häivyttää. Kadotettaessa hienovaraiset erot polarisoiva nimeämispolitiikka menettää otteensa konkreettiseen maailmaan ja käy harhaista taistelua metafysisen hyvän ja pahan välillä.

Wolfe keskittyy kirjassaan poliittiseksi pahuudeksi nimeämäänsä erityiseen pahuuden lajiin. Poliittiselle pahuudelle on hänen mukaansa tunnusmerkillistä, että sitä ajaa pyrkimys saavutettavissa oleviin päämääriin. Hitlerin pyrkimys tuhota kaikki juutalaiset maailmasta ei ollut saavutettavissa oleva päämäärä, mutta serbien pyrkimys

luoda etnisesti puhdistettu serbialainen valtio olisi ollut mahdollinen tavoite. Poliittinen pahuus ei ole vähemmän paha kuin muut pahuuden lajit, mutta sitä ei tule sekoittaa niihin. Wolfen mukaan länsimaisten hallitusten ongelma on viime aikoina ollut ristiretken käyminen yleistä, metafysisistä pahuutta vastaan sen sijaa että oltaisiin keskitytty konkreettiseen. Vaikka kysymys pahuuden perimmäisestä luonteesta on filosofisella, teologisella ja psykologisella tasolla erittäin kiinnostava, Wolfe katsoo, että politiikassa pärjättäisiin paremmin, mikäli keskityttäisiin ihmisten tekoihin, ei siihen, keitä tai mitä he ovat.